

Nederlandse melkveehouder kiest vooral voor isolatie en klimaatregulering om ammoniakuitstoot terug te dringen

Menukaart van maatregelen om emissie te beperken

Slechts twintig procent van de nieuwe stallen die voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij heeft een emissiearme vloer. Milieuadviseur Gert Jan Monteny vindt de argwaan tegen een stalfloer met een lage ammoniakuitstoot ongegrond. 'Roosters zijn goedkoop en makkelijk, daar is alles mee gezegd.'

tekst Tijmen van Zessen

Gert Jan Monteny helpt veehouders bij de voorbereidingen van hun nieuwe stal. Niet bij de vraag wat het beste melksysteem zou zijn, of de handigste plek voor drinkbakken. Nee, Gert Jan Monteny (49) helpt op dit moment veel veehouders met het behalen van de proefstalstatus voor hun stal. Hij runt zijn eigen onafhankelijk technisch adviesbureau Monteny Milieu Advies en is gespecialiseerd in alles wat er speelt rondom milieu en melkveehouderij.

Emissiearm bouwen

Er is genoeg werk aan de winkel voor Monteny. Vanaf 2012 moet elke melkveehouder die een stal neerzet, maatregelen nemen om de ammoniakemissie te beperken. 'Op dit moment is het besluit huisvesting nog van kracht. Dat stelt een limiet van maximaal 9,5 kilo ammoniakuitstoot per koe per jaar. Wie de koeien opstalt, moet in de huidige regeling al emissiearm bouwen. Veehouders die weidegang toepassen halen die norm zonder aanvullende maatregelen. Vanaf 2012 geldt voor alle bedrijven in Nederland mogelijk de limiet van 9,5 kilo ammoniak per koe per jaar. En een verdere verlaging is in de nabije toekomst niet uitgesloten.' Monteny hoopt daarom dat het ministerie van VROM de nieuwe proefstalregeling binnenkort presenteert. Die leidt tot een nieuwe RAV-lijst

(Richtlijn Ammoniak Veehouderij), waarmee de overheid de emissiereductie erkent van een aantal veelbelovende technieken.

De technieken halen een emissiefactor van 8,1 kilo ammoniak per koe per jaar en zijn een uitkomst voor melkveehouders die een stal bouwen en bij permanent opstallen willen voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV). 'De MDV werkt als een soort telraam, waarop je punten moet halen voor de onderwerpen ammoniak, dierenwelzijn, diergezondheid en (groene) energie. Veehouders kunnen kiezen uit een menukaart van maatregelen, dat is het mooie aan dit systeem. Een beetje moderne stal haalt de benodigde punten met gemak.'

Argwaan emissiearme vloeren

Volgens Monteny kiest tachtig procent van de melkveehouders voor emissiebeperking via de combinatie van dakisolatie en een computergestuurd ventilatiegordijn (ACNV). De emissiearme vloeren zijn minder populair. 'Roosters horen al veertig jaar bij de ligboxenstal. Een roostervloer is goedkoop en makkelijk, maar daar is alles mee gezegd.'

De huidige generatie emissiearme (dichte) vloeren maakt veehouders argwanend, erkent Monteny. 'Bij sterk drogend weer is de kans groter dat de vloer opdroogt; emissiereductie gaat immers meestal hand in hand met het versneld en zo volledig mogelijk afvoeren van de urine naar de mestkelder. Contact met

water maakt het loopoppervlak vervolgens glad met kans op uitglijden. Maar er zijn slimme oplossingen, zoals profiel in de vloer of sproeinippels in de boxrand. En de nieuwe generatie emissiearme vloeren combineert loopbaarheid met een lage ammoniakemissie.'

Milieudruk per kg melk

Uit de eerste reacties op de nieuwe MDV-regeling en Groenfinanciering blijkt scepsis over het voordeel voor de veehouder. Groenfinanciering levert 0,5 procentpunt lagere rente op. Monteny denkt na. 'Toch is dat toch 5000 euro per jaar voor een stal van een miljoen euro. Daarnaast is er fiscaal voordeel omdat je de stal volledig mag afschrijven. Je wordt er niet rijk van, maar het zijn niet alleen kosten. De extra kosten voor een emissiearme stal liggen tussen de 500 en 1000 euro per koeplaats. Daar krijgt een veehouder een betere loopbaarheid, minder klauwproblemen, lagere dierenartskosten en een hogere levensproductie voor terug. Dat compenseert de investering in ieder geval gedeeltelijk.'

Monteny vindt dat er een belangrijke symboliek uitgaat van de subsidies op duurzame stallen. 'Die zie ik als een erkenning voor pioniers. Die helpen Nederland een gewichtig melkveehouderijland te blijven.' Te blijven? 'Nergens ter wereld oefent de melkveehouderij per kilo melk zo weinig druk op het milieu uit. Dan heb ik het over ammoniak, lachgas, nitraat en methaan. De strenge regelgeving heeft te maken met de hoge veedichtheid en de verwevenheid van landbouw met omliggende natuur. Veel kwetsbare natuur ligt in de buurt van plekken waar de landbouw sterk ontwikkeld is. Nederland en Vlaanderen gaan aan de leiding op het Europese lijstje met het hoogste nitraatoverschot per hectare. Hoe we ons best ook doen, de druk op het milieu is enorm.' Dat klinkt vrij uitzichtloos. 'Ik zeg wel eens, als de melkprijs zestig cent per liter zou zijn, heeft een veehouder aan de helft van zijn koei-

Gert Jan Monteny: 'Nergens ter wereld oefent de melkveehouderij per kilo melk zo weinig druk op het milieu uit'

en voldoende en is het milieuprobleem ook opgelost. Maar dat is niet realistisch in een vrijemarktsysteem.'

Desondanks verwacht Monteny een toekomst voor de melkveehouderij. 'Laat ik het eens omdraaien. Stel dat we de melkveehouderij in zijn geheel zouden verplaatsen naar het voormalig Oostblok. Wie onderhoudt dan de 1,8 miljoen hectare cultuurlandschap in Nederland? De melkveehouderij vervult die functie. Waar fiets je in Nederland liever dan langs een weiland met koeien?'

Maatregelen bestaande stallen

Terug naar de praktijk. Wie een stal bouwt, moet vanaf 2012 emissiebeperkende maatregelen nemen of een plan daartoe gereed hebben, maar hoe zit het eigenlijk met de bestaande stallen? 'Als er vóór 2012 onvoldoende emissiearme systemen zijn erkend, verandert er voor die bedrijven niets. Is dat niet het geval, dan zullen ook bestaande bedrijven, net als in de intensieve veehouderij, in bedrijfsontwikkelingsplannen (BOP's) moet aangeven hoe ze de emissie reduceren. Daarom zou ik in een nieuwe stal geen roosters meer gebruiken, over een paar jaar moeten ze er misschien weer uit en zijn ze alleen nog geschikt als kavelpadverharding. Dan kun je beter investeren in een emissiearme vloer nu er nog subsidiemogelijkheden en fiscale voordelen bestaan.'

Monteny vindt de strenge milieuwetgeving slecht voor de concurrentiepositie van Nederland. 'In feite hoeft een Duitser vlak over de grens niets te doen, terwijl de Nederlandse veehouder extra kosten moet maken uit oogpunt van milieu. Ik vind dat het milieu van iedereen is. Dat betekent dat de Nederlandse overheid in Europa ervoor moet pleiten Europese afspraken te maken. Het is bekend dat Nederland het beste jongetje van de klas speelt. Ondanks de hoge uitstoot per hectare, vind ik dat Nederland de Europese richtlijnen te streng toepast. Laat in plaats daarvan zien wat er al gedaan is via het aanwenden van mest en het afdekken van opslagen. Landen in Zuid-Europa hebben nog niets gedaan aan ammoniakuitstoot.'

De meest forse reductie van ammoniakuitstoot realiseert de melkveehouderij met een integrale aanpak. 'Uitscheiding beperken via het voerspoor is een mooie basis, gevolgd door een reductie uit de mestkelder en van de stalfloer.' |

